

A HTMT HÍREI

Megjelentek a Domus kiadvány- és nemzetközi publikációs pályázati felhívások

A Magyar Tudományos Akadémia Domus pályázati felhívása tudományos könyvek kiadására és színvonalas nemzetközi publikációk megjelentetésére...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Átfogó felmérés a romák helyzetéről a Kárpát-medencében

Hátrányos helyzetű romákról készült átfogó kutatás Magyarországon, Erdélyben és a Felvidéken idén tavasszal. Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő megbízásából a Kutatópont Kft. 4500 fős mintán vizsgálta a magyarlakta területeken élő roma családok identitását, szociális és munkaerőpiaci helyzetét. Romaság – határok nélkül II. projekt kutatási eredményeit Szegeden szakmai konferencián mutatták be június 23-án. A kérdőíves kutatásból kiderül, hogy a megkérdezettek több mint 80 százaléka magyar anyanyelvűnek tekinti magát. A magyar anyanyelvűség mellett összetett nemzeti identitásokat találtak a kutatók. A magyarországi megkérdezettek több mint fele, Erdélyben 44 százaléka, míg a Felvidéken 31 százaléka mondja elsősorban magyarnak magát...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: 30 éve gördült ki a szovjet katonákat szállító utolsó vonatszerelvény Csehszlovákiából

A volt Csehszlovákia területén „ideiglenesen“ tartózkodó szovjet csapatok 23 éven keresztül maradtak az országban az 1968. augusztus 20-ról 21-re virradó szomorú emlékü éjszakától, amikor a Varsói Szerződés tagállamainak fegyveres erőivel együtt megszállták az országot. [...] A 16 hónap alatt Csehszlovákia területéről 925 transzportban 73 500 szovjet tiszt és közkatoná, csaknem 40 ezer családtag, 1220 tank, 2500 gyalogsági harcjármű, több mint 100 repülőgép, csaknem kétszáz helikopter és 95 ezer tonnányi lőszer hagyta el az ország területét...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Interjú: A kormány leváltotta Monika Filip oktatásügyi államtitkárt

A szerdai kormányülést követően felmentették tisztségéből Filip Mónikát, az oktatásügyi minisztérium nemzetiségi és inkluzív oktatásért felelős államtitkárát. A csábi születésű politikus 2020. március 21-től töltötte be az államtitkári posztot. Június 24-től Svetlana Síthová veszi át az államtitkári feladatköröket. [...] A magyar nemzetiségét nyíltan vállaló Filip Mónika a szaktárcánál végzett munkája során prioritásként kezelte a nemzetiségi oktatás színvonalának emelését, a magyar nyelvű kommunikáció bevezetését. [...] Igen, az SaS párt a magyarsággal kapcsolatos nemzetiségi politikáját a személyem köré csomagolta. [...] Áprilistól viszont odáig fajult a helyzet, hogy a miniszter nem volt hajlandó több olyan hivatalos dokumentumot aláírni, ami a magyar iskolákat, a magyar pedagógusokat vagy a szlovák nyelv didaktikus oktatását érintette. Két hónapja, vagy annál több ideje vannak ott ezek az asztalán, és nem írja alá őket...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kötet: Harminc év egy kisvárosban

Az elmúlt több mint harminc év eseményeit foglalta össze Duray Rezső napokban megjelent kötetében. A könyvben időrendi sorrendben, táblázatok és fényképek segítségével mutatja be a szerző a szenci magyarság rendszerváltás óta eltelt történetét. A könyv hiánypótló a piacon, hiszen a szenci eseményeket és az országos történéseket foglalja össze, figyelembe véve, mi befolyásolta a kisváros fejlődését és a lakóinak életét. [...] A könyv bemutatóján Duray Rezsőt Bárdos Ágnes moderátor arról is kérdezte, milyen volt az a város, amit ő gyermekként, iskolásként ismert meg. [...] Akkoriban még az egyik szlovák iskola termeiben is magyar oktatás folyt, mivel a magyar iskola épületében nem fért el az évfolyamomkénti négy osztály, ma sajnos a magyar alapiskolába csak húsz körüli a beíratott gyerekek száma – mondta el Duray Rezső...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Karaffa János, lelkész

Életének 48. életévében elhunyt dr. Karaffa János pozsonyeperjesi plébános, egyetemi lelkész. Mint a Remény katolikus hetilap közösségi oldalán olvasható: személyében nemzetünk hű fia távozott Odaátra. Karaffa János 1973. március 11-én született

Dunaszerdahelyen. 1996. június 14-én részesült a papi rend szentségében. [...] A Pázmáneum Polgári Társulás vezetőjeként jelentős szerepe volt abban, hogy a 2021-es esztendő Esterházy János-emlékévvé nyilvánították...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A százötven éve született Szokolai Alajosra emlékeztek Ipolyságon

Az elmúlt napokban több helyszínen emlékeznek meg a százötven évvel ezelőtt született Szokolai Alajos olimpiai bronzérmes atlétáról, sportmecénásról, ismert közéleti személyiségről. Az ipolysági Szokolai Alajos Olimpiai Klub és Ipolyság városa által közösen szervezett ünnepi alkalmon az atlétán kívül az egykori Hont vármegye központjának levéltárosa, a helyi szervezett sportélet megteremtője, a társadalmilag kirekesztettek támogatója előtt is tisztelegtek Szokolai Alajos személyében. A 2006-ban Ipolyságon szerveződő klub a szlovákiai olimpiai klubok tekintetében az első olyan szervezet volt, amely tiszteletbeli nevet vett fel. Győr Béla, a Magyar Olimpiai Akadémia főtítkára rövid köszöntőjében visszatekintett a tizenöt évvel ezelőtti klubalapítás pillanataira. „Magyarországon jelenleg húsz olimpiai klub működik, az ipolysági klub a huszonegyedik, tiszteletbeli tagunk...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Felvidéki Tehetségnap

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége június 23-án az online térben hirdette ki a VI. Felvidéki Tehetségnap eredményeit. Az ünnepi eredményhirdetésen összesen 53 egyéni és 19 csoportot díjaztak, mutattak be a felkészítő pedagógusokkal egyetemben 38 intézmény vagy szervezet ajánlásával. Az ünnepi műsorukban a pályázat díjazott tehetségei léptek fel. Mint Fekete Irén a Felvidék.ma-nak elmondta: „A Felvidéki Tehetségnapot évente rendezzük meg, amikor is felváltva ünnepeljük az egyéni, valamint a csoportban dolgozó tehetséges felvidéki fiatalokat...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Pályázat: Megalakultak a folyóíratátogatási program szakmai kollégiumai

A 21. századi igényeknek és kihívásoknak megfelelően kialakított, hiánypótló elemeket is tartalmazó pályázatokat hirdet a Petőfi Kulturális Ügynökség a nyomtatott és online formában megjelenő folyóiratok kiadói számára. A folyóíratátogatási programban meghirdetendő pályázatok felhívásait két döntéselőkészítő szakmai kuratórium hagyta jóvá...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

Mégis meghosszabbíthatják az autópályát a határig

Sopronnyék/Neckenmarkt petícióban kéri, hogy az osztrák oldalon építsék meg a hiányzó tíz kilométert, írja a nyugat.hu hírportál a BVZ cikkére hivatkozva. Sopronnyék önkormányzati tanácsa az A3 kiterjesztését szorgalmazza a magyar határig. Hogy ez valóra váljon, más szomszédos községeknek is támogatniuk kell a petíciót. Észak-Burgenlandban az A3-as bővítését csaknem 20 éve vitatják. Polgári kezdeményezés is volt a pálya meghosszabbítása ellen...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Perintfalvi Rita, az egyházi szexuális bántalmazásról szóló kötet szerzője

Alig jelent meg Perintfalvi Rita könyve, Amire nincs bocsánat. Szexuális ragadozók az egyházban, máris a könyvterjesztő sikerlistájára került. Amint a Pesti Kalligram kiadó jóvoltából kézbe vehettük, megértettük azt is, hogy miért. A Bécsi Egyetemen doktorált római katolikus teológus, aki jelenleg a Grazi Egyetem posztdoktori programjának kutató-oktatója, a magyar nyelvterület egyházi szexuális visszaéléseiről több szempontból is egyedülálló és alapos művet tárt a magyar olvasók elé. A több mint 400 oldalas könyv több áldozatot is megszólaltat, felvázolja az elkövetők profilját, illetve közérthetően, de tudományos igényességgel elemzi a jelenség kontextusát. Korábban írtunk arról, hogy egy magyarországi elkövető megfordult Erdélyben is. A jelenség nem országspecifikus: vannak erdélyi áldozatai is az egyházon belüli erőszaknak? - Igen, határon túli történetekkel is elértek engem, valóban Erdélyből is van áldozat. Hogyan lett mégis könyv, ha nem annak indult? Illetve 36 áldozattal került kapcsolatba, de csak 10 került bele ebbe a kötetbe...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: 100 év Burgenland kreatív verseny

“100 év Burgenland” címmel hirdetett kreatív versenyt a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület. A kiírásra különböző korcsoportokban összesen 137 pályamunka érkezett. A fődíjasok mellett minden beküldő jutalomban részesül. A kreatív verseny idén a járványhelyzet miatt elmaradt szavalóversenyt hivatott helyettesíteni. Évtizedek óta a tanév fontos eseményének számít a tartományban magyarul tanuló diákok és pedagógusai körében a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület szavalóversenye. Prascsaics Carmen a BMKE munkatársa nyilatkozott a pályázatról...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Podcast: Magyar verset is rejtenek a gráci automaták

Rágógumi helyett kortárs költők verseit rejtik a Grácban felállított versautomaták. A Szabadtéri Művészet Stájerországi Intézete és Matthias Göritz kezdeményezése a városi köztérre viszi a költészetet. 50 cent ellenében a jelenkor költőinek egy versét adja ki az

automata. Tóth Kinga magyar költő, performansz művész verse is fellelhető az automatákban. [...] Joseph Brodsky orosz-amerikai költő 1987-ban kapta meg az irodalmi Nobel-díjat. Köszönőbeszédében azt követelte, hogy a benzinkutak üzemanyag és italautomatái mellett állítsanak fel versautomatákat is. A Nobel-díjas ötletét most Grácban valósították meg. [...] Tóth Kinga költő a gráci versautomatákról... [...] Az idei szezonban már egy művészien kialakított mezei út is várja a kapcsolódni vágyókat a Lakompaki/Lackenbach kastély reneszánsz parkjában. A témaösvény a tavaly elhunyt bécsi művész, Lois Weinberger munkája. A kezdet és vég nélküli körutat apró házak szegélyzik, melyekben német és magyar nyelven találnak verseket a látogatók...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Videó: Folytatódik a több évtizedes kapcsolat a Muravidék és Vas megye között

Majthényi László, a Vas Megyei Önkormányzat Közgyűlésének elnöke és Horváth Ferenc, a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsának elnöke ma délelőtt a Domonkosfai Portán írta alá az együttműködési megállapodást, amely több mint 30 éves múltra tekint vissza. A 2021-es évi megállapodás Vas megye és a Muravidék közös kulturális rendezvényeinek megszervezésére, valamint a Vas megyéből a Muravidékre érkező csoportvezető szakemberek költségeinek megtérítésére terjed ki...” Forrás: Rtv.slo: [teljes cikk >](#)

Továbbra is Zver Ilona a lendvai RTV-stúdió élén

A Magyar Nemzeti Közösség Rádió- és Tévéműsorai Programbizottsága egyhangúlag támogatta az MMR és a TV-stúdió vezetői munkahelyére – az intézeten belüli pályázaton – beérkezett egyetlen jelölt vízióját és munkatervét, Zver Ilona eddigi vezérigazgatóhelyettes újbóli kinevezését. Zver Ilona a pályázatra benyújtott 2021–2024-es fejlesztési vízióban és munkatervben kiemelte: külön figyelmet fordít a két média hallgatóira/nézőire, a tartalmakra és a műsorok alkotóira, a média területén jelentkező új trendek követésére, az újságírói és technikai állomány utánpótlására, a műszaki fejlesztésekre, a finanszírozásra, a lendvai stúdió nagyobb önállóságának megteremtésére. Az ülésen online kapcsolaton keresztül részt vett Andrej Grah Whatmough, az RTV vezérigazgatója is, aki kifejtette: támogatja a nemzetiségi tévéműsoroknak a Szlovén TV 1. csatornáján való sugárzását, az önálló státuszra törekvést...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Gyógypedagógiai tapasztalatcsere Lendván

A 2. Sz. Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola a 2019/2020-as tanévben csatlakozott a két éven át tartó Erasmus+ nemzetközi projekthez, amelynek keretében három európai speciális iskolával működik együtt. A projektben résztvevő iskolák képviselői június 21-én és 22-én találkoztak Lendván. A „Légy biztonságban ma” című projekt a Pécsi Éltés Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (Pécsi EGYMI), a királyhelmecei (Szlovákia) Speciális Alapiskola, a sepsiszentgyörgyi (Románia) Speciális Általános Iskola és a lendvai intézmény közreműködésén alapszik. A projekt – amelyet a pécsi vezetőiskola dolgozott ki – a biztonságos közlekedés, valamint a biztonságos internet használatát helyezi a középpontba, s elsődleges célja az innováció és a bevált jó gyakorlatok cseréje a partneriskolák között...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

Kötet: Az önállósulásra emlékezve

30 évvel ezelőtt fontos események zajlottak, hiszen 1991. június 25-én kikiáltották a független Szlovén Köztársaságot. A következő napok függetlenségi harcairól, magáról az önállósulási folyamatról, ennek Lendva községi vonzatairól készült kiadványt mutatták be pénteken, majd Önállósulásra emlékezve címmel kiállítást nyitottak meg. A kötetet a Lendvai Színház- és Hangversenyteremben a kiadvány szerkesztője, Osterc Milan mutatta be, de megosztotta véleményét a közönséggel Dražnik Ljubo, a Szlovéniáért folytatott háború veteránjai községi szövetségének elnöke. [...] SLO30 cikksorozat: bizonytalan helyzet, se háború, se béke...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

HORVÁTORSZÁG

Ülésezett a HMDK országos elnöksége

Múlt pénteken Bellyén ülésezett a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségének országos elnöksége. Az ülés fő témája a horvátországi magyarság aktuális helyzete, valamint a közösséget érintő jövőbeli kihívások voltak...” Forrás: Kepesujzag.com: [teljes cikk >](#)

Bellye: a települést sokoldalúan bemutató kiállítás nyílt

A HMDK bellyei alapszervezete szombaton tárlatot rendezett az egyesület rendezvényein készült fotókból, ezenkívül a dr. Lábadi Károly, az MTA külső köztestületének tagjának és Glück István Bellyéről szóló könyveiben szereplő képek kiállítására is sor került. [...] Lábadi Károly 2019-ben megjelent falumonográfiájában kitér Bellye varázslatos természeti környezetének a bemutatására,

hagyományaira, szellemi értékeire, felekezeteire, nevezetes, európai hírű szülőtteire. Páratlanul értékes, eddig ismeretlen dokumentumok, mint például a katolikus templom tervrajza vagy a vadászkastély 18. századból származó alaprajza és számos egyéb illusztráció, dokumentum tárja fel Bellye múltját. [...] A Bellye című könyvben Glück István délvidéki esperes-plébános lebilincselő, a szemtanú hitelességével megírt, remek írásaiból ismerheti meg az olvasó a terület csodálatos vadvilágát, jellegzetességeit, „a magyar vadászat történetének békebeli szeletét...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Az elesett magyar tengerészekre emlékeztek Pulán

Június 10-e a magyar haditengerészet és a hősi halált halt magyar tengerészek emléknapja. Ebből az alkalomból Magyarország zágrábi nagykövetsége megemlékezést szervezett a pulai katonai temetőben az elesett magyar tengerészek tiszteletére állított emlékműnél, ahol együtt koszorúztak a pulai magyarok. Az első világháború végén, 1918 június 10-én süllyedt el a Magyar Haditengerészet legnagyobb hadihajója, az SMS Szent István. A hajót torpedótalálat érte, melynek következtében a legénység nagy része odaveszett. A pólai sírkert Európa egyik legnagyobb katonai temetője, több mint 150 ezer katona, tengerész végső nyughelye, köztük 157 magyaré is. A HMDK Isztria megyei egyesülete tagjainak sikerült mintegy 15 magyar tengerészt a sírfeliratok alapján név szerint is azonosítaniuk, sírjaikat nemzeti színű virágokkal jelölték meg...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

Nemzetiségi festőtábor és könyvbemutató Fiumében

A HMDK Tengermelléki-fennsíki megyei szervezete jó kapcsolatot ápol a városban működő más kisebbségi egyesületekkel. Ennek egyik megnyilvánulása a nemzetiségi festőtábor, amelyet idén is megrendeztek – sorrendben ez már a 14. volt – szlovén, szlovák, szerb, ruszin, ukrán és horvát amatőr festők részvételével, természetesen az egyesület magyar alkotói is részt vettek a programban. [...] Ugyancsak hétfőn egy könyvbemutatót is tető alá hozott a HMDK Tengermelléki-fennsíki megyei egyesülete a rijekai egyetem bölcsészettudományi karának magyar nyelvi lektorátusával közösen. [...] Benedek Szabolcsnak A fiumei cápa című regényét mutattuk be két nyelven, a rendezvényen a József Attila-díjas író, illetve a horvát fordításért felelős rijekai kiadó munkatársai is részt vettek – mondta az egyesületvezető, Šibalin Klepac Zdenka [...] A regény az első világháború kitörése előtt játszódik az akkor még Magyarországhoz tartozó, soknemzetiségű kikötővárosban...” Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Plágium: A pénzügyminiszter elégedett a bírósági ítélettel

A Belgrádi Egyetem szenátusa korábban egyhangú döntéssel nyilvánította semmissé Siniša Mali pénzügyminiszter doktori diplomáját az etikai bizottság határozata nyomán, amely kimondta, hogy a doktori munkája plágium. A döntést most a közigazgatási bíróság megsemmisítette – írja az N1. [...] A közigazgatási bíróság megsemmisítette a Belgrádi Egyetem szenátusának döntését, pedig az intézmény etikai bizottsága plágiumnak minősítette a doktori disszertációt – szögezte le Bojan Pajtić, az újvidéki Jogi Kar professzora, a Demokrata Párt (DS) egykori elnöke, majd megállapította: az egyetemi tanárok hibásak azért, mert nem lázadtak fel a korábbi felsőoktatási törvény ellen, amely kapcsolódik ehhez az esethez is. „Ez az egyetem autonómiájának és az alkotmányának a legnyilvánvalóbb megsértése” – tette hozzá...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Önazonosság, másság, identitás

Kisebbség az irodalomban címmel kezdődött tegnap a konferencia a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia újvidéki tagozata és a budapesti Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézete szervezésében. Ez a budapesti Irodalomtudományi Intézet Modern magyar irodalmi osztálya és az Újvidéki Egyetem több évtizedes konferenciasorozatának újabb állomása. A kétnapos szakmai összejövetelnek a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia újvidéki tagozatának székháza ad otthont. A konferencia résztvevőit a projekt vezetői - az MTA külső köztestületének tagjai - Faragó Kornélia, az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék tanára és Várady Tibor, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia tagja köszöntötte. A tanácskozást Kappanyos András, a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézet Modern magyar irodalmi osztályának vezetője nyitotta meg, aki a nemrégiben elhunyt Patócs Lászlóra emlékezett meg...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Kötet: Népellenes mosoly

Bemutatták Várady Tibor író, az MTA külső köztestületének tagja legújabb, Népellenes mosoly című kötetét az óbecsei Népkönyvtárban. A szerző ezúttal is a család több mint 120 éves ügyvédi irodájának megőrzött periratait dolgozta fel irodalmi igényességgel. A Forum Könyvkiadó Intézet gondozásában megjelent könyvről Szilágyi Edit nyugalmazott okleveles jogász beszélgetett a szerzővel. [...] Várady Tibor a világháború utáni perekből szemezget a kötetben: „A legújabb kötetemben elsősorban olyan pereket válogattam a családi irattárból, amelyek a világháború utáni első évek perei, zömmel Bánáthoz kötődnek, de vannak átáramlások Bácskára is...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Riport: Az adai Cseh Károly Általános Iskola törökfalui kihelyezett tagozata

A törökfalui iskola az adai Cseh Károly Általános Iskola kihelyezett tagozataként jött létre 1997-ben. Azt megelőzően csak 1–4. osztályig folyt a tanítás, de abban az évben az iskola teljes újjáépítésen esett át, és a szülők, valamint a tanítók kezdeményezésére létrejött a nyolcosztályos iskola. Pályázati pénzekből egy kabinetet is kialakítottak, amely jelenleg informatikai tanteremként funkcionál...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Lapszemle: Az Aracs új száma

Az Aracs folyóirat új számának tartamából: Iancu Laura: Versek, Gubás Ágota: Kitartóan cselekedte a jót nemzetünkért – Dr. Bencze Izabella emlékére [...] Gyémánt Richárd: A történelmi Torontál vármegye Bánlaki járásának nemzetiségi és felekezeti viszonyai – I. rész, [...] Bogner István, az MTA külső köztestületének tagja: Délvidéki kincs – nem csak numizmatikusoknak, Pesti Emma életrajza...” Forrás: [Magyarszo.rs: teljes cikk >](#)

Szabadka: Dramaturg, történész, irodalomtanár az idei Bodrogvári-díjazott

Kedd este adták át Szabadkán az idei Dr. Bodrogvári Ferenc-díjakat. Az elismerést Góli Kornélia dramaturg, az MTA külső köztestületének tagja, Patyi Szilárd történész és Nevena Mlinkó szerb nyelv és irodalom tanár érdemelte ki. A Dr. Bodrogvári Ferenc-díj minden évben egyszer kerül kiosztásra, június 22-én, dr. Bodrogvári Ferenc filozófus születésnapján. Az idei díjkiosztó ünnepséget megtisztelte jelenlétével Bodrogvári Gyöngyi, a filozófus özvegye is. [...] Góli Kornélia (1981, Szabadka) Veszprémben szerzett diplomát színháztörténeti szakon, jelenleg pedig a Szegedi Tudományegyetemen tanul, hogy doktori címet kaphasson. Neve közsímt a vajdasági magyar színházi életben, nemcsak dramaturgként kamatoztatja tudását, hanem oktatóként is...” Forrás: [Pannonrtv.com: teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Életre nevelés tantárgy lesz

Az oktatási minisztérium támogatja az Életre nevelés című, kötelező tantárgy bevezetését, amelyet ötödiktől a tizenkettedik osztályig adnának le, és a diákok életkorának megfelelően a következő modulokból állna: polgári nevelés, egészségügyi nevelés, szexuális nevelés, egészséges táplálkozási ismeretek, elsősegélynyújtási ismeretek, jogi nevelés, pénzügyi nevelés, közlekedésbiztonsági ismeretek – közölte Sorin Cîmpeanu tárcavezető. Leszögezte: az oktatási törvény értelmében Romániában az iskolai kerettervek és tantervek kidolgozása a tanügyminisztérium szakembereinek hatáskörébe tartozik...” Forrás: [3szek.ro: teljes cikk >](#)

Ezt a tudást kérték számon a magyar nyolcadikos tanulókon román nyelv és irodalomból

Megjelentek a román nyelv és irodalom képességvizsga-tételek és a feladatsor javítókulcsát is közzétette a tanügyminisztérium. Sok szövegértéssel kapcsolatos feladatot kaptak a kedden képességvizsgáló nyolcadikosok, de a nyelvtant is ellenőrizték, valamint szabadon is kellett szöveget alkotniuk. Az idei képességvizsga egyik újdonsága, hogy a gyerekek nem vihetik már haza magukkal a tételeket, ehelyett a feladatsor egy többoldalas vizsgafüzetben található, amit nyilvánvalóan a megmérettetés végén le kell adni. [...] Két szöveget kaptak a vizsgázók: egy ismeretterjesztőt a Máramaros megyei Felsőbányán található Kék tóról, valamint egy szépirodalmi szöveget, egy Constantin Chiriță Cireșarii adaptációt...” Forrás: [Maszol.ro: teljes cikk >](#)

Politikum: Számon kérik Marosvásárhely polgármesterén a kétnyelvű utcanévtáblákat

A kampányban, a kétnyelvű utcanévtáblák kihelyezésére tett ígéretét kéri számon Soós Zoltán marosvásárhelyi polgármestertől a CEMO – Civil Elkötelezettségi Mozgalom. Nyílt levélben fordul a városvezetőhöz és azt sérelmezi, hogy egy civil beadványra adott hivatali válaszból az derül ki, hogy Soós számára nem prioritás az, hogy a városban kétnyelvű utcanévtáblák legyenek. [...] Mivel Romániában nincs precedensjog (angolul: case law), a múltban jogérvényesítő céllal kezdeményezett kétnyelvű utcanévtábla perek nyomán született bírósági határozatok semmilyen jogi akadályt nem jelentenek a marosvásárhelyi kétnyelvű utcanévtáblák kihelyezését illetően...” Forrás: [Szekelyhon.ro: teljes cikk >](#)

Találkozó: Megelőznék a gyermekelhagyást Háromszék megyében

Csökken ugyan a gyermekelhagyás Háromszéken, de növekszik a kiskorú anyák száma, az állami intézményben nevelkedő gyermekek családba történő visszahelyezése pedig sokrétű feladat elé állítja a helyi közösségeket – ismertették azon a multheti találkozón, amelyen a megyei gyermekjogvédelmi igazgatóság és a SERA Románia Alapítvány együttműködésében megvalósuló

jelenlegi programokról tájékoztattak. Vass Mária, a megyei szociális gondozói és gyermekjogvédelmi igazgatóság vezetője bemutatta a háromszéki gyermekvédelmi intézményhálózatot, amelynek szolgáltatásait továbbra is fejleszteni szeretnék...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Diáktüntetés Váradon

A magyar és román diákokszervezetek kedden szolidaritási tüntetésre szólították fel a nagyváradiakat, mert a diákok közül is sokan felháborítónak tartják Ilie Bolojan Bihar Megye Tanácsa elnökének kultúra ellenes tevékenységét, amelyet legújabb terve szerint abban fejtene ki, hogy a román és a magyar színházi társulatok, illetve a filharmónia összevonásával megszüntetné a kulturális intézmények önállóságát, ugyanakkor a művészeket bizonytalan helyzetbe sodorná azzal, hogy szerződéseiket meghatározott idejűre változtatnák. A tüntetésen a román és a magyar diákok képviselőinek felszólalása után, a diákszínjátások a Valahol Európában című előadásból adnak elő egy részletet. Majd közösen felolvassák a színészek által megfogalmazott öt pontot, amelyet itt nézhetnek meg...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Jelenléti oktatással indulna ősszel a Sapientia

Idén július 9–23. között lehet iratkozni a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem alap- és mesterképzéseire, online – derült ki szerdán, az egyetem vezetőségének online sajtótájékoztatóján. Dr. Tonk Márton, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem rektora, a Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság tagja elmondta, idén 20 éves az egyetem. [...] Hozzátette: a beiratkozási időszak július 9–23. között lesz, ez karonként változik, és a tavaly nagy sikernek örvendő online iratkozási platformon lehet majd ezt megtenni, amelyet idén továbbfejlesztettek, így lehetőség van a felvételi díj online, kártyás befizetésére is. [...] Tonk Márton elárulta: az egyetemen idén nyáron 30 alapképzésen 1132 helyet, míg 11 mesterképzésén 281 helyet hirdet meg, a társadalomtudományok, humántudományok, művészet, mérnöki, matematika és természettudományok területén biztosítva magyar nyelvű továbbtanulási lehetőséget. Hozzátette, a tandíjak és ösztöndíjak összege változatlan marad, mivel az egyetem továbbra is figyel arra, hogy megfizethető árakkal kedvezzen az anyanyelvükön továbbtanulni vágyóknak...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Kötet: Ilyen volt a magyar baloldal a Román Királyságban

Az erdélyi kisebbségtörténet-írás több szervezet és párt történetének monográfiájával gazdagodott az utóbbi években. György Béla budapesti doktori disszertációja az 1922–1938 között működött Országos Magyar Párt (OMP) történetét mutatta be, Murádin Kristóf az Erdélyi Párttal (1940/1941–44) foglalkozott, míg Nagy Mihály Zoltán a Magyar Népi Szövetség (1944–1953) ideológiáját és politikai mozgásterét vizsgálta – mindmáig sajnos kiadatlan –disszertációjában. Ezen sort bővíti most egy nemrég megjelent monográfia az 1934-ben alakult a Magyar Dolgozók Szövetségéről (MADOSZ), amely szervezet az említett OMP-pal szemben (-i alternatívaként) határozta meg magát. Főcze János kötete a Kriterion Kiadó nemrég indult 20. század c. sorozatának harmadik kötete: A MADOSZ. Baloldali magyar történet a Román Királyságban (1934–1944). A kötet az egri Eszterházy Károly Egyetem professzora, Romsics Ignác történész vezetésével készült el...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Publicitic 2021: Díjátadó és kiállításmegnyitó ünnepség

Napjainkban nemcsak műanyag és egyéb káros anyagok révén történik a környezetszennyezés, hanem létezik a digitális szmog fogalma is, melyet az első alkalommal megszervezett Publicitic tervezőgrafikai plakátpályázat versenyzői igyekeztek ábrázolni, reflektálva a jelen társadalmi problémáira. A március és május közötti időszakban beküldött munkákat (összesen 256) egy komoly szakmai zsűri bírálta el, illetve egy közönségdíjas nyertest is kiválasztottak, a Facebookon kapott szavazatok alapján. A díjátadót és a válogatott alkotások kiállításmegnyitóját szerda délután, a Szent László Napok programsorozat keretében tartották meg a Partiumi Keresztény Egyetemen. [...] Nagyon sok és nagyon jó pályamunkák érkeztek, ezért szeretettel ajánlom mindenki figyelmébe őket!” – fogalmazott dr. habil. Maior Enikő rektorhelyettes, az MTA külső köztestületének tagja...” Forrás: Erdon.ro: [teljes cikk >](#)

Hungarikum lett a 1568-as vallásszabadság, a székelykapuk és a hagyományos fejfák

Hungarikum lett a máriapócsi nemzeti kegyhely és búcsú, az 1568-as vallásszabadsági törvény, a karikás ostor, továbbá 11 új elemmel bővült a Magyar Értéktár. Máriapócs a leglátogatottabb kegyhelye az országnak, évente több mint félmillióan keresik fel, II. János Pál pápa is meglátogatta. A település templomát 2005-ben Erdő Péter budapest-esztergomi érsek nemzeti szentélyé nyilvánította. Az erdélyi Tordán 1568-ban tartott országgyűlés olyan törvényt hozott, amely az akkori Európában példátlan mértékben biztosította a vallásszabadság jogát, és évszázadokra biztosította a békés felekezeti együttélést...” Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Visszatért Kolozsvárra Bíró József művészettörténész hagyatéka

Bíró József művészettörténész erdélyi műemlékekről az 1930-40-es években írt tanulmányaira ma is hivatkozik a szakma, művészeti tevékenységét azonban kevesebben ismerik. A nemrég Kolozsvárra került hagyatékában megőrződött festményeiből és grafikáiból

szerdán nyílt kiállítás a Művészeti Múzeumban. A nagyváradi születésű Bíró József már hét évesen Thorma János festőművésznél, a nagybányai művésztelep egyik alapítójánál tanult, később a budapesti Képzőművészeti Főiskolán egy másik nagybányai alapító, Réti István tanítványa volt. „Figyelemreméltó művész lehetett volna, ha nem ragadta volna el a tudomány” – idézi Csók István festőművész véleményét a kiállításához írt, a Szabadság napilapban közölt szövegében Lówy Dániel vegyészmérnök, az MTA külső köztestületének tagja, helytörténész, hozzátéve, hogy Bíró éppen művészeti képzettsége és tehetsége miatt lett jelentős művészettörténésszé...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A Helikon újabb lapszáma

Megjelent a Helikon második júniusi, 2021/12-es lapszáma, benne Horváth Benji árnyék című vezércikke. Interjút Pál-Lukács Zsófia közöl Wirth Imre költővel, íróval, szerkesztővel, akinek legutóbbi, Lementem egy üveg borért Hajnóczynak című verseskötetéről Teleki Réka ír kritikát. Olvashatók továbbá a 10. Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten elhangzott méltatások: Demeter Zsuzsa, laudációja a Méhes György-nagydíjas Egyed Emeséhez – mindketten az MTA külső köztestületének tagjai, Mărcuțiu-Răcz Dóra laudációja Székely Örs Méhes György-debütdíjához, valamint Márton Evelin laudációja az Erdélyi Magyar Kortárs Kultúráért díjas László Noémihez...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Sepsiszentgyörgyre érkezett az Elmúlt jelen, a rendszerváltást bemutató kiállítás

A Magma Kortárs Művészeti Kiállítótérben számos korabeli fénykép, videók és leíró anyagok által idézik fel a kommunizmus éveit, a forradalmi eseményeket és a rendszerváltás időszakát, amely elevenen él sokak emlékezetében, de a projekt segíti az adott kor megértését azoknak is, akik nem élték meg azt az időszakot. [...] A kiállításmegnyitót követően a romániai magyarok történetét a kommunizmustól a rendszerváltásig dokumentáló Elmúlt jelen című könyvet a kiadvány szerkesztője, Molnár Beáta és Fodor János történész, az MTA külső köztestületének tagja mutatta be. A beszélgetést moderáló Tamás Sándor háromszéki tanácselnök többek között személyes emlékeit idézte fel a kommunizmus időszakából, míg a szerkesztő és történész rámutattak: a könyv szerzői mindazok, akik a több ezer dokumentumot a szerkesztők rendelkezésére bocsátották és azok az interjút adó emberek, akiknek segítségével létrejöhettek az alkotás...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Újabb székelyföldi karavánra indulnak fiatal erdélyi írók

Negyedik alkalommal indul felolvasóköriútra az Erdélyi Híradó Kiadó és az Erdélyi Magyar Írók Ligája június 22–24. között Székelyföldön. A szervezők közleménye szerint Csíkszeredában, Kovásznán és Sepsiszentgyörgyön mutatkozik be három fiatal erdélyi szerző: André Ferenc költő, műfordító, slammer, Láng Orsolya költő, író, műfordító és Varga László Edgár költő, író, újságíró. A fellépőkkel Codău Annamária kritikus, a Látó folyóirat szerkesztője beszélget, a szerzők kötetei a helyszínen megvásárolhatók...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)